

Izven rednih sej komisij bosta neposredno pred otvoritvijo kongresa organizirana dva kolokvija, ki bosta posvečena:

1. evropskim univerzam v srednjem veku in dobi renesanse (prof. Stellin-Michaud, Geneve, Švica);
2. zgodovini cen pred 1750 (prof. E. J. Hamilton, Chicago, USA).

Končno naj bi imeli uvodno in zaključno predavanje kongresa, ki naj bi ju imela dva švedska zgodovinarja, naslednji temi:

Mednarodne zveze severa v času Vikingov.
Baltiško in Sredozemsko morje od XVI. do XVII. st.

Kakor na preteklem kongresu v Rimu bo priloženo kongresu ob posameznih referatih tudi večje število sporočil (komunikacij). Rok za prijavo sporočil še ni določen, vendar se po izjavi generalnega tajnika mednarodnega komiteja lahko pričakuje, da bo to maj 1958, o čemer bo naš nacionalni komite naknadno obveščen.

Uredništva

TAJNIŠKO POROČILO ZA LETO 1955/56

Na osmem občnem zboru Zgodovinskega društva za Slovenijo dne 26. junija 1955 je bil poleg predsednika dr. Frana Zwitterja izvoljen enajstčlanski odbor, ki so ga sestavljali: dr. Milko Kos, Marjan Britovšek, dr. Bogo Grafenauer, Jože Hainz, Dare Jeršek, dr. Jože Kastelic, Vasilij Melik, dr. Metod Mikuž, Božo Otorepec, Franček Saje in dr. France Škerl. Kot predstavnika srednješolskih profesorjev je odbor na predlog ljubljanskega aktiva na seji 4. januarja 1956 kooptiral prof. Franja Veselka. Funkcije v odboru so se razdelile takole: podpredsednik je bil dr. Milko Kos, tajnik Vasilij Melik, blagajnik dr. France Škerl, knjižničar dr. Jože Kastelic, pomočnik knjižničarja in arhivar Marjan Britovšek, zastopnik uredništva Zgodovinskega časopisa dr. Bogo Grafenauer kot njegov glavni urednik, zastopnik uredništva Kronike Božo Otorepec, vodja šolske sekcije, član uredniškega odbora Istoriskega pregleda in zastopnik društva pri Ljudski univerzi Jože Hainz. Skrb za članske sestanke je imel Marjan Britovšek.

Društvo je imelo v tem letu tri sekcije: za lokalno zgodovino, za pouk zgodovine in za zgodovino NOB. Glavno delo sekcije za lokalno zgodovino je bilo posvečeno izdajanju Kronike. Do občnega zbora decembra 1956 je izšlo 10 števil, to je, trije celi letniki in prva številka IV. letnika. Ob nakladi 1200 izvodov je bilo 893 naročnikov (december 1956). Izšla sta tudi dva zvezka Knjižnice Kronike: dr. Milka Kosa »Srednjeveška Ljubljana« ter Igorja Vrišerja »Razvoj prebivalstva na območju Ljubljane«.

Sekcija za pouk zgodovine je v tem letu razširila svojo dejavnost preko prvotnega okvira srednješolskega pouka v ožjem smislu besede. Razpravljala je o učbenikih in priločnikih za zgodovino ter dala pobudo za pisanje učnih knjig za IV., V. in VI. razred gimnazije, za nižje in srednje strokovne šole in za čitanko za slovensko zgodovino. Zavodu za šolski in poučni film je sekcija predložila seznam naslovov za sestavo diafilmov iz NOB, napravljeni so bili osnutki in prvi scenariji za te diafilme. Sekcija je pripravljala še predloge za diafilme iz slovenske zgodovine in arheologije, na njeno pobudo pa sta dva diafilma iz slovenske zgodovine že izdelana. Sekcija je sodelovala z Zavodom za proučevanje šolstva in pripravljala osnutke učnega načrta za zgodovino v osemletni šoli. Obravnavala je vprašanje zgodovine na strokovnih šolah. Na njeno pobudo je bilo na Svetu za šolstvo LRS sklicano posebno posvetovanje o zgodovini na strokovnih šolah, tu so bili sprejeti nekateri predlogi za spremembo učnih načrtov na teh šolah. Svetu za šolstvo pri OLO Ljubljana je dala sekcija nekaj predlogov za izboljšanje pouka zgodovine na šolah v ljubljanskem okraju. V letu 1955 je sekcija organizirala udeležbo zgodovi-

narjev iz Slovenije na tečaju v Oteševu, ki se ga je udeležilo 21 profesorjev in predmetnih učiteljev.

Sekcija za NOB v tem letu še ni povsem razvila svoje dejavnosti. Pripravila je članski sestanek 28. marca 1956, na katerem je govoril dr. Metod Mikuž o problematiki pouka zgodovine NOB na srednjih šolah. Na sestanku je v diskusiji posebej prišla do izraza potreba po učbenikih za dobo NOB pa po dobrem preglednem delu, ki bo obravnavalo to obdobje za še širše kroge bralcev. Kar se tiče učbenika je jeseni 1956 izšla zgodovina za četrti razred gimnazije, za katero je napisal dr. Mikuž obdobje po prvi svetovni vojni z opisom druge svetovne vojne in naše NOB.

V tem poslovnem obdobju je izšel VIII. letnik Zgodovinskega časopisa za leto 1954, v tiskarno pa je bil oddan IX. letnik za leto 1955.

Clanskih sestankov je bilo v tem letu 6. 16. novembra 1955 so poročali udeleženci X. mednarodnega kongresa zgodovinskih znanosti v Rimu o svojih vtisih s kongresa. Uvodni referat je imel dr. Milko Kos. 28. decembra 1955 je bila diskusija o VIII. letniku Zgodovinskega časopisa z uvodnim referatom Franja Baša. 22. februarja 1956 je predaval Bogo Stupan o pouku zgodovine in družbenih ved na šolah, pri čemer je še posebej poročal o ureditvi zgodovinskega pouka v deželah Zapadne in Severne Evrope, ki jih je obiskal. 28. marca 1956 je predaval dr. Metod Mikuž o problematiki pouka zgodovine NOB na srednjih šolah. 24. oktobra 1956 je bila diskusija o izboru učne snovi za zgodovino v obvezni šoli, s katero se je tudi Zgodovinsko društvo vključilo v delo za čim boljšo in smotnejšo ureditev našega šolstva. 6. decembra 1956 je Slovenska akademija znanosti in umetnosti skupaj z Zgodovinskim društvom priredila proslavo dvestoletnice rojstva Antona Tomaža Linharta, na kateri je o Linhartu govoril dr. Fran Zwitter. Kakor je videti iz našete vsebine članskih sestankov, so imeli le-ti v zadnjem letu nekoliko drugačen značaj kakor poprej. V celem so prevladovale diskusije, v ospredju pa je bila problematika pouka zgodovine na naših šolah.

V tem poslovnem letu smo priredili skupaj z Zgodovinskim društvom v Kopru in na njegovo iniciativo IX. zborovanje slovenskih zgodovinarjev v Kopru in Piranu, s katerim smo proslavili desetletnico osvoboditve. O zborovanju glej poročilo v prejšnjem letniku Zgodovinskega časopisa.

Število podružnic je ostalo isto. Število članov se je v poslovnem letu 1955/56 dvignilo od 377 na 392.

Ob začetku poslovnega leta je znašal saldo 1,706.327 din. Dohodkov je bilo (z začetnim saldom vred) 3,497.587 din, izdatkov 1,895.815 din, tako da je znašal končni saldo ob občnem zboru decembra 1956 1,601.772 din. V tej vsoti so vključeni večji zneski, ki je društvo le trenutno v njihovi posesti (subvencije, za Zgodovinski časopis, izdajo šolskih kart, tečaj v Beogradu), tako da znaša realni prebitek 228.232 din. Veliko večino dohodkov predstavljajo subvencije za časopis, Kroniko, udeležbo na zborovanjih in tečajih, veliko večino izdatkov pa stroški v iste namene.

Tudi v tem poslovnem letu je bilo delo zgodovinskega društva omogočeno s subvencijami in podporami, ki so jih dali Svet za kulturo in prosveto LRS, Svet za šolstvo LRS, OLO Ljubljana, OLO Koper in še drugi.

Deveti občni zbor je bil 8. decembra 1956. Za predsednika je bil izvoljen dr. Fran Zwitter, za odbornike pa dr. Milko Kos, Marjan Britovšek, dr. Bogo Grafenauer, Jože Hainz, dr. Jože Kastelic, Vasilij Melik, dr. Metod Mikuž, Božo Otorepec, Lidija Prudič, Franček Saje, dr. France Škerl in Tone Zorn.

Vasilij Melik